

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

CHU HỒNG SƠN

**GIẢI PHÁP CHỦ YẾU CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ
TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA - TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SỸ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

CHU HỒNG SƠN

**GIẢI PHÁP CHỦ YẾU CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ
TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA - TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60 62 01 15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

TS: NGUYỄN KIM SƠN

THÁI NGUYÊN- 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, luận văn là kết quả nghiên cứu của riêng tôi, không sao chép của ai. Nội dung luận văn có tham khảo và sử dụng các tài liệu, thông tin được đăng tải trên các tác phẩm, tạp chí và các trang web theo danh mục tài liệu của luận văn.

Tác giả luận văn

Chu Hồng Sơn

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành chương trình đào tạo cao học chuyên ngành Kinh tế nông nghiệp tại trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên, nhằm vận dụng kiến thức đã được học vào thực tiễn sản xuất, được sự nhất trí của trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh, Khoa Sau đại học, tôi thực hiện đề tài: “GIẢI PHÁP CHỦ YẾU CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ TẠI HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN”

Sau thời gian thực tập hết sức khẩn trương và nghiêm túc, với sự cố gắng của bản thân và sự hướng dẫn chỉ bảo tận tình của TS. Nguyễn Kim Sơn, đến nay luận văn đã hoàn thành.

Nhân dịp này tác giả xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, khoa Sau đại học, các thầy cô giáo đã giúp đỡ trong quá trình học tập.

Tác giả xin đặc biệt cảm ơn: TS. Nguyễn Kim Sơn đã giành nhiều thời gian quý báu tận tình hướng dẫn chỉ bảo những kiến thức về chuyên môn thiết thực và giúp đỡ tác giả trong quá trình thực tập và hoàn thành luận văn

Trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn, tác giả đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của các cơ quan ban ngành, đoàn thể của huyện như: Phòng Nông Nghiệp, Chi cục Thống kê, Phòng tài chính - kế hoạch, Trạm Khuyến Nông, Ban quản lý rừng ATK, Phòng lao động thương binh xã hội... và các cán bộ địa phương nơi tác giả thực hiện nghiên cứu. Nhân dịp này tác giả xin chân thành cảm ơn về sự giúp đỡ có hiệu quả đó.

Mặc dù bản thân đã có nhiều cố gắng, song do thời gian có hạn, năng lực bản thân cũng như các thông tin về đối tượng nghiên cứu còn nhiều hạn chế, nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Tác giả kính mong nhận được ý kiến đóng góp xây dựng của các thầy cô giáo, các nhà khoa học.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2013

Tác giả

Chu Hồng Sơn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	viii
DANH MỤC CÁC BẢNG	ix

MỞ ĐẦU

1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI	1
2. MỤC TIÊU ĐỀ TÀI	1
2.1. Mục tiêu chung	1
2.2. Mục tiêu cụ thể	2
3. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu	2
4. KẾT CẤU LUẬN VĂN	3

Chương 1:

CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CƠ CẤU KINH TẾ VÀ CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ

1.1. Cơ cấu kinh tế	4
1.1.1. Khái niệm về cơ cấu, cơ cấu kinh tế	4
1.1.1.1. Cơ cấu	4
1.1.1.2. Cơ cấu kinh tế	4
1.1.2. Đặc điểm của cơ cấu kinh tế	5
1.1.3. Phân loại cơ cấu kinh tế	6
1.1.3.1. Cơ cấu ngành kinh tế	6
1.1.3.2. Cơ cấu thành phần kinh tế	7
1.1.3.3. Cơ cấu kinh tế theo lãnh thổ	8
1.1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến việc hình thành cơ cấu kinh tế	9
1.1.4.1. Nhóm nhân tố tác động từ bên trong	9

1.1.4.2. Nhóm nhân tố tác động từ bên ngoài	11
1.1.5. Một số chỉ tiêu cơ bản để đánh giá cơ cấu kinh tế.....	11
1.2. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	12
1.2.1. Khái niệm.....	12
1.2.2. Tính tất yếu khách quan phải chuyển dịch cơ cấu kinh tế	13
1.2.3. Xu hướng chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	14
1.2.4. Các nguyên tắc chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	14
1.2.5. Các nhân tố tác động đến chuyển dịch cơ cấu kinh tế	15
1.2.5.1. Nhu cầu của con người	15
1.2.5.2. Sự tiến bộ khoa học và công nghệ	15
1.2.5.3. Xu hướng toàn cầu hóa, khu vực hóa, liên minh, liên kết.....	16
1.2.5.4. Doanh nghiệp và sự phát triển không ngừng của các doanh nghiệp .	17
1.2.5.5. Đường lối, cơ chế, chính sách phát triển kinh tế	17
1.3. Một vài mô hình chuyển dịch cơ cấu kinh tế trên thế giới.....	18
1.3.1. Mô hình chuyển dịch hướng nội	18
1.3.2. Mô hình chuyển dịch hướng ngoại	18
1.3.3. Mô hình kết hợp giữa nội lực và ngoại lực	19
1.4. Công nghiệp hoá - hiện đại hoá	19

Chương 2:

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1 Phương pháp luận.....	22
2.1.1 Quan điểm hệ thống	22
2.1.2. Quan điểm tổng hợp lãnh thổ.....	22
2.1.3. Quan điểm lịch sử viễn cảnh.....	22
2.1.4. Quan điểm sinh thái và phát triển bền vững.....	23
2.2. Phương pháp nghiên cứu	23
2.2.1. Phương pháp phân tích tổng hợp	23
2.2.2 Phương pháp dự báo.....	23
2.2.3. Phương pháp thống kê toán học.....	23

2.2.4. Phương pháp chuyên gia.....	24
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu đánh giá chuyển dịch cơ cấu kinh tế	24

Chương 3:

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU KINH TẾ HUYỆN ĐỊNH HÓA THỜI KỲ 2004 - 2012

3.1. Các nguồn lực tác động đến chuyển dịch cơ cấu KT Huyện Định hóa...	27
3.1.1. Vị trí địa lý	27
3.1.2. Khí hậu, thời tiết, thủy văn	27
3.1.3. Đặc điểm địa hình.....	28
3.1.4. Tài nguyên đất đai	28
3.1.5. Điều kiện kinh tế - xã hội	32
3.1.5.1. Dân số và lao động huyện Định Hoá.....	32
3.1.5.2. Kết cấu hạ tầng.....	33
3.1.6 Những thuận lợi, khó khăn đối với quá trình phát triển kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế của huyện:	38
3.1.6.1 Thuận lợi:	38
3.1.6.2 Khó khăn:	39
3.2. Hiện trạng CDCKKT huyện Định hóa, thời kỳ 2004 – 2012.....	40
3.2.1. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo ngành	40
3.2.1.1 Về giá trị gia tăng GDP	41
3.2.1.2 Về cơ cấu GDP.....	42
3.2.2 Chuyển dịch trong cơ cấu lao động.....	42
3.2.3. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế trong nội bộ khu vực kinh tế	44
3.2.3.1 Khu vực Nông – Lâm – Thủy sản (Khu vực I).....	44
3.2.3.2 Khu vực Công nghiệp – Xây dựng (Khu vực II).....	53
3.2.3.3. Khu vực Dịch vụ (Khu vực III).....	57
3.2.4. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo thành phần kinh tế	60
3.2.4.1. Chuyển dịch cơ cấu GTSX	60
3.2.4.2. Chuyển dịch cơ cấu lao động.....	61

3.2.5. Chuyển dịch cơ cấu theo lãnh thổ	62
3.2.5.1. Chuyển dịch GTSX	62
3.2.5.2. Chuyển dịch cơ cấu GTSX phân theo khu vực kinh tế của các địa phương trong huyện	65
3.3. Đánh giá hiện trạng CDCCKT huyện Định Hóa thời kỳ 2004 – 2012 ...	66
3.3.1. Những mặt đã đạt được	66
3.3.2. Những khó khăn và thách thức	67

Chương 4:

ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP CHUYỂN DỊCH CƠ CẤU

KINH TẾ HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN ĐẾN NĂM 2020	
4.1. Cơ sở để định hướng, quan điểm chỉ đạo và định hướng CDCCKT.....	71
4.1.1. Cơ sở để định hướng	71
4.1.1.1 Bối cảnh quốc tế:.....	71
4.1.1.2. Bối cảnh trong nước và chiến lược quốc gia phát triển KTXH 2011 - 2020.	72
4.1.1.3. Bối cảnh trong tỉnh và vùng Trung du miền núi Bắc Bộ	72
4.1.2 Quan điểm, mục tiêu phát triển kinh tế xã hội	76
4.1.2.1. Quan điểm phát triển:	76
4.1.2.2. Mục tiêu phát triển:	77
4.1.3 Định hướng phát triển một số ngành, lĩnh vực chủ yếu.....	87
4.1.3.1 Nông, lâm nghiệp và thủy sản.....	87
4.1.3.2. Công nghiệp, xây dựng.....	87
4.1.3.3. Dịch vụ.....	88
4.1.3.4. Các lĩnh vực xã hội.....	88
4.1.4 .Phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng	91
4.1.4.1. Phát triển mạng lưới giao thông.....	91
4.1.4.2. Phát triển hệ thống thủy lợi.....	92
4.1.4.3. Nước sạch.....	93
4.1.4.4 Bưu chính viễn thông	93

4.1.4.5. Phát thanh truyền hình.....	94
4.1.4.6. Hệ thống điện.....	94
4.1.4.7. Khoa học công nghệ.....	94
4.1.5. Quốc phòng, an ninh.....	95
4.1.6. Định hướng phát triển theo lãnh thổ và đô thị hoá.....	96
4.1.6.1 Khu vực đô thị.....	96
4.1.6.2 Khu vực nông thôn.....	96
4.2. Những giải pháp chủ yếu chuyển dịch cơ cấu kinh tế Huyện Định Hóa, Tỉnh Thái Nguyên.....	97
4.2.1 Giải pháp về vốn đầu tư.....	97
4.2.1.1 Giải pháp về huy động các nguồn vốn đầu tư.....	97
4.2.1.2. Chương trình đầu tư công:.....	98
4.2.1.3. Đầu tư của các thành phần kinh tế khác.....	99
4.2.1.4. Huy động từ các tổ chức, tín dụng và liên doanh:.....	100
4.2.2 Cơ chế, chính sách quản lý kinh tế.....	100
4.2.3 Giải pháp về thị trường.....	101
4.2.4 Đẩy mạnh ứng dụng tiến bộ khoa học, công nghệ.....	102
4.2.5 Giải pháp về chính sách.....	102
4.2.5.1 Chính sách sử dụng đất đai.....	102
4.2.5.2 Chính sách phát triển nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển...	102
4.2.6 Giải pháp tổ chức thực hiện và giám sát quy hoạch.....	103
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	
1. Kết luận.....	105
2. Kiến nghị.....	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	109

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ATK	:	An toàn khu
KT – XH	:	Kinh tế - xã hội
CCKT	:	Cơ cấu kinh tế
CDCCKT	:	Chuyển dịch cơ cấu kinh tế
CNH	:	Công nghiệp hóa
CNH - HĐH	:	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
GDP	:	Tổng sản phẩm quốc nội
GTSX	:	Giá trị sản xuất
GTT	:	Giá trị thực tế
GCD	:	Giá cố định
KVI	:	Khu vực I (Nông, lâm và thủy sản)
KVII	:	Khu vực II (Công nghiệp và xây dựng)
KVIII	:	Khu vực III (Dịch vụ)
CCLĐ	:	Cơ cấu lao động
ĐTNN	:	Đầu tư nước ngoài
HĐND	:	Hội Đồng nhân dân
TDMN	:	Trung du miền núi
USD	:	Đôla Mỹ
ODA	:	Vốn hỗ trợ phát triển chính thức
FDI	:	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
KHCN	:	Khoa học công nghệ